B. I. C 155.

NOS CAROLUS

Dei Gratiâ, Svecorum, Gothorum, Vandalorumq; REX, Magnus Princeps Finlandiæ, Dux Scaniæ, Esthoniæ, Livoniæ, Careliæ, Bremæ, Verdæ, Stettini, Pomeraniæ, Cassubiæ, & Wandaliæ; Princeps Rugiæ. Dominus Ingriæ, & Wismariæ; necnon Comes Palatinus Rheni, Bavariæ, Iuliaci, Cliviæ, & Montium Dux.

BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

33.071. III.

NOtum testatumq; facimus omnibus & singulis, quorum interest, aut quomodolibet interesse poterit, quòd cùm relatum est Nobis, non paucos Inclytæ Reipublicæ Polonæ Senatores, Dignitarios, Nobiles, cæterosq; Incolas, adventu Exercitus Nostri vehementer esse consternatos, utpotè quem Aula Regia Polona, Ejusq; asseclæ, falsissimis criminationibus deferunt, adeò insolescere, ut prædia Nobilium atq; Ecclesiasticorum sine discrimine diripiat, gravissima tributa extorqueat, omniaq; faciat, quæ ab hoste patrari solent; hanc autem famam constat in eum finem esse ab ijs disseminatam, ut mens Reipublicæ hisce accusationibus intenta, de primis hujus belli, quod insciâ Republicâ motum est, autoribus non cogitaret, neq; recordaretur ingentia illa mala, quæ à Rege Poloniæ Reipublicæ inflicta sunt, multo minùs illa, quæ ad evertendam Reipublicæ libertatem jam diu molitur, prævideret: Ideo nè distortæ ejusmodi calumniæ in animis Ordinum & Incolarum Regni Poloniæ invalescerent, sinistramq; de integerrimis Nostris erga Rempublicam studijs excitarent opinionem, necessarium duximus hisce iterare illa, quæ toties ad Rempublicam scripsimus, & simul noxias Regis Poloniæ machinationes, quas Ipse cœteriq; malevoli tanta anxietate celare cupiunt, omnibus in propatulo ponere. Notum enim est, quòd postquam FRIDERICVS AVGVSTVS Elector Saxoniæ, Diadema Polonicum per scissionem Ordinum invasisset, inductis in viscera Regni peregrinis copijs, quarum auxilio liberæ Gentis suffragia oppressit, adeoq; violavit Cardinale illud libertatis Jus, quod in unius Nobilis contradicentis voce consistit: Ab illo tempore, violentum regimen continuando, omnes curas cogitationesq; in eo defixit, ut, eversâ Republicâ, absolutum Imperium acquireret. Quapropter Saxonicum militem, sine consensu Reipublicæ accersitum, non modo pertinaciter retinuit, sed etiam, ut eum in perniciem Reipublicæ aleret, Provincias Regni Poloniæ gravissimis exactionibus

Od H. Bukowskiego 1702

& tributis subjecit. Cum iniquissimis extorsionibus fessus Ordo Equestris, Constitutione Comitiali sanxisset, ut intra spatium sex hebdomadarum exiret vastator miles, simulabat quidem se consentire, donec eidem Constitutioni eludendæ novos dolos necteret. Interea in nullo puncto Pacta Conventa & fidem juratam Reipublicæ servavit, adimplevitq; sed omnia pro suo arbitrio & libidine, tanquam in illimitato Dominio, facere aggressus est. Legationes ad exteros, Reipublicæ nomine, sed absq; ejus scientiâ & jussu misit. Fœdera cum Moscorum Czaro, infensissimo Polonis vicino, clanculum percussit, arctissimamq; amicitiam contraxit, ut ejus ope validior, Liberam Rempublicam in Dominationem converteret. Ab altera parte, ut munimenta Reipublicæ interciperentur, connivebat, varijsq; artibus annixus est, ut fundos Reipublicæ contra luculentam sanctionem, quæ Anno 1631 facta est, sui juris efficeret. Vt autem eò tectiùs destinata sua perficeret, Senatum in arduis negotijs, quæ ad Rempublicam pertinerent, exclusit, adhibitis è Saxonia Consiliarijs infamibusq; quibusdam, quos flagitia sua alijs Regnis expulerant. Horum perniciosis consilijs usus, nihil non attentavit, contemptâ Nobilitate Polonica, & eò quoq; adactâ, ut mancipia Saxonum adoraret. Hæc indigenis ubiq; prælata: his honores mandati: his etiam custodia corporis credita, ut fastidium erga Polonos ostenderet, & parata haberet servitutis instrumenta. Quos servitio promptissimos, & in Reipublicæ perniciem venales deprehenderat, hos extollere, cæteros premere, & odijs sævissimis persequi non destitit. Atq; ut diffidentiam inter Indigenas, & odiorum semina latiùs spargeret, sæpè vacantem unam dignitatem in plures simul contulit. Vnde omnia in Rep: disturbata, discordijs & dissensionibus plena, & in omnem licentiam effusa libido, cum justitiam exulare juberet, & quævis crimina impunita sineret. Nôrunt utiq; omnes, & etiamnum gemunt, dissidiorum, quibus Lithvania hodie ardet, fomitem ab eo accensum, Nobilesq; & Illustres Familias ab eo invicem commissas, ut, alterutram partem fovendo, omnes tandem opprimeret. Quæ adeo ei successerunt, ut partim ipsius exercitu, qui stativa in Lithvania habuerat, partim discordijs illis internecinis, ad deplorandam & abominabilem desolationem Nobilis iste Ducatus redigeretur. Ex ejusmodi machinationibus documenta capi possunt, exitiosam valdè hujus Regis fuisse intentionem, nisi fortuna Reip: amica fatum avertisset. Tum quoq; Reip: Polonæ periculosum inprimis esse, illum habere Regem, quem suâ naturâ insolentem potentia propria, & opportunitas Regionum, quas Poloniæ vicinas possidet, ad vasta consilia, dominandiq; cupiditatem impellerent. Atqui non hîc immoderata hujus Regis libido substitit, quin ulteriùs glisceret, cùm, inconsultâ Republicâ, bellum inchoaret, atq; ita certissimum summi Imperij pignus & palladium, quod in jure belli ac pacis maximè conspicitur, arriperet. Nobis enim, qui æternam cùm Inclyta Republica Polona Pacem habemus, Pactis Olivensibus & Sanctissimo utriusq; partis jurejurando confirmatam, dolosè & sine ulla justa causa, nefaria intulit arma. Cum amicitiam quàm

maxi-

maximè ſimularet, oblato etiam arctiore fœdere, in media pace, cum Nos tranquillè ageremus, confiſi Pactis cum Republica initis, improviſo ex Lithvania irrumpens; Provincias Noſtras hoſtiliter invaſit ac devaſtavit; munimenta quædam ex inſidijs occupavit, Commercia & Navigationem cùm inſigni utriuſq; Nationis damno & jactura ſuſtulit; Civeſq; Noſtros ad ſeditionem allexit; tracto in ſocietatem perfido Moſcorum Czaro, ut furentis inſtar Oceani, impàratos Nos, & nihil mali ſuſpicantes, uno impetu obrueret attereretq;. Quod Conſilium ejus eò maximè tendebat, ut, occupatâ Livoniâ, dominationis arcem ibi fundaret, &, urgente ab altera parte Saxoniâ, Rempublicam Polonam quaſi compede vinctam teneret; præſertim cùm diuturno bello Turcico vires nondum collegiſſet. Sed cæleſte Numen, quod perjuria & injuſta bella abominatur, cùm Nobis, tum amicæ Genti Polonæ propitium, deſtituit impias machinationes, ſuperbamq; Ducis Saxoniæ potentiam per Nos ita fregit & disjecit, ut fuſus & diſperſus exercitus ejus, non tantùm è Noſtris, ſed etiam è Reipublicæ finibus, cùm magna trepidatione excederet. Vt igitur Inclyta hæc Reſpublica, per victricia arma Noſtra, copijs Saxonicis jam liberata, à metu quoq; Regis ſibi graviſſimi, eorumq; inſidijs, quos partim ob privatum commodum, partim ex animo Libertati Polonæ infenſo, faventes ſibi habet, in perpetuum liberetur; atq; in priſtino ſtatu collocata, de læſionibus jurium ſuorum, de Pactis Conventis toties conculcatis, de improborum Civium prævaricationibus, juxta clariſſimam Reip: Legem, quæ Cives jurejurando & obſequio ſolvit, cùm Pacta Conventa à Regibus violantur, in judicium cum illo & aſſeclis ejus ire poſſit, reſq; ſuas adverſus ejuſmodi molimina in poſterum firmare; in Poloniam Nos cùm robore Exercitus Noſtri intravimus, cùm ſubnixi juſtiſſima cauſa & omnium Gentium jure, quod vim vi repellere ſinit, hoſtemq; ubicunq; recipitur & moratur, inſectari; tum pleni fiduciâ, ob propenſiſſimum Noſtrum erga Inclytam Rempublicam animum, obq; fœdera ſanctè & integrè à Nobis culta, atrociſſimarum injuriarum & graviſſimorum damnorum, quæ à fœdifrago Rege paſſi ſumus, eam ſimul habitum iri rationem, ut, amoto omnium malorum, quæ Noſtrum & Polonicum Regnum hodie affligunt, capite, ſatisfactio juſta Nobis contingat. Neq; enim, quàmdiu ille Reip: præeſt, ſecuritatem ullam Nobis polliceri poſſumus, quem tot argumentis jam experti ſumus fidem & jusjurandum nihili facere, neq; priùs nocendi animum deponere, quàm nocendi facultas ei adimatur. Tum quoq; ſpes eſt, utrumq; Regnum & firmiori amicitiæ nexu adſtringi, & pacem tranquillitatemq; poſſe invenire. Recordabitur quoq; Reſpublica Sangvinem Anteceſſorum Noſtrorum in Jagellonicam domum tranſfuſum, adq; Sceptrum Inclyti hujus Regni provectum, unde jura Reipublicæ Polonæ maximam partem ſunt profecta: illa Nos protegere & ſarta tecta conſervare omnibus viribus annitemur. Hujus in Rempublicam animi & conſtantiæ pignora nuper dedimus, cùm per Comitem Konigsmarchiam, & mox Viſtumium, Aulicum ſuum, excluſâ Republicâ, ſecretam Pacem Rex Poloniæ offerret. Exoticas has perſonas, quas in di-

in diminutionem Illustrissimorum Legatorum, cùm ingentibus promissis tacitè ad Nos miserat, nè in conspectum quidem Nostrum admittere voluimus, tanto minùs quidquam, quod per illas potuissemus de Reip: fundis lucrari. Quapropter cum ad persequendum Regem hunc, qui, fracto dolosè fœdere, primùm per exercitum suum Saxonicum, deinde per Oginscium & Visnovicium, hostiliter Nos aggressus est, intolerabilibusq; damnis affecit, ulteriùs procedere coacti sumus; præsentibus hisce publicè manifestamus & profitemur, quòd nihil hostilitatis Reipublicæ Polonæ, aut Nobilitati, ejusdemq; bonis, juribus ac Privilegijs inferre, neq; Regnum affectare, neq; de illo decerpere quidquam, neq; aliam quampiam Personam in Regem eligendam proponere meditamur, intendimus vel cogitamus: sed ut Inclyta hæc Respublica gravi sibi suisq; juribus dominio, sese liberare, obedientiam perjuro ac fœdifrago Regi renunciare, & alium, quem voluerit Regem, liberis ac concordibus suffragijs, juxta suum beneplacitum eligere, Leges & consvetudines suas de liberâ Regis Electione læsas, & alia jura sub regimine præsenti infracta restaurare, justitiam exulantem revocare, ejusq; administrationem, nè vi, nec cædibus, sed jure inter se experiantur Cives ejus, ad antiqvum usum reducere queat ac valeat. Hisce saluberrimis Consilijs si Rempublicam favere intelligimus, Nos, ijs feliciter peractis, quorum gratiâ huc accessimus, sinè ulla mora ac impensarum exactione, Exercitum Nostrum ex finibus Reipublicæ parati erimus reducere, aut, pacto fœdere, si ita visum fuerit, in eam plagam convertere, unde utriq; Regno emolumentum accrescat. Hanc addimus conditionem, ut annona pro Exercitu Nostro transituro, vel consistente, tam diu concedatur & comportetur, nè Miles ad commeatum capiendum necessitatem habeat excurrendi, atq; adeò ob exactiones querimonijs ansam præbeat. Quâ ordinatione factâ, pro modestia Militis Nostri, qui summâ disciplinâ & severissimis mandatis Nostris còërcitus est, spondere non dubitamus. In quorum omnium pleniorem fidem, præsentes hasce manu Nostra subscriptas, Sigillo Nostro Regio muniri jussimus. Dabantur ad Ostroviam die 16 Maij Anno Domini 1702.

Carolus

BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

LOCUS SIGILLI

C. Piper.